

POKROK ZÁPADU

State Historical Society

WEEKLY EDITION.

ENTERED AT THE POST OFFICE AT OMAHA, NEB., AS SECOND-CLASS MATTER.

ROČNÍK XXVII.—ČÍSLO 42.

OMAHA, NEB., VE STŘEDU 18. KVĚTNA 1898.

Předplatné na Pokrok Západu \$2.20 na rok
Předplatné na Pokrok s Knih. Am. \$3.00 na rok

Srážka na Kubě.

V přístavu kubánském tekla krev amerických hrdinů.

Pět námořníků bylo zabito a několik poraněno.

Naše pozemní vojsko a zásoby na Kubu se plně vypravují.

Na Filipínách zničena opět jedna loď španělská. - Deweymu se vypravují zásobní lodě a posádka.

Boj v zálivu Cardenas.

První životy americké ztraceny, první krev ve srážce tekla ve středu odpoledne v přístavu Cardenas, východně od Havany. První naše oběti války přivezeny byly do Key West ve čtvrtek ráno. Tři z našich menších lodí, dělové lodice Wilmington a Hudson a torpédová lodice Winslow, vypraveny byly do přístavu Cardenas proti dělovým lodicím španělským v přístavu se nalézajícím a zároveň za účelem prozkoumání zálivu. Loď naše vepluly do zálivu bez překážky o 8:45 ráno a počaly se skoumáním jeho. Po dvou hodinách uvázl Hudson na mělčině a trvalo to více než hodinu, co vystaven byl palbě nepřátelské, kteráž ale na štěstí nezačala. Naši měli zprávu, že Španělové zřídili skrytou baterii, však nevěděli kde. Když dospěly lodě naše na 3500 yardů od hlavních baterií, spatřili náhle 4 dělové lodice španělské u přístaviska a započaly na ně palbu. Jedna z lodí španělských, která zdála se slabě vyzbrojena a slabě obsazena, zvláště byla lákavou a plukovníku Bernardu, veliteli loď Winslow, dáno bylo znamení, aby se pokusil o její zmocnění. Winslow směle rozjela se k lodi, ale tu náhle započala proti ní strašná palba z ukryté baterie, pouze 1500 yardů vzdálené. Patrně že loď španělská byla jen lódkou, která měla naše lodě v dosah střel španělských přílákat.

Když střelba trvala skoro půl hodiny, trefila jedna šestipalcová kule nepřátelská Winslow v zadu a prorazivši ji, roztříštila jí kotel i kormidelní ústrojí, tak že loď ztratila vládu. To bylo nepřítelům záhy zpozorováno a vítězný jásot ozval se v jeho fadách. Byl to šekek ďábelský, plný vzteku, záští i radosti. Mezi tím druhé dvě lodě udržovaly palbu proti nepříteli, až z větší vzdálenosti, však tento soustředěný oheň na Winslow, která vlnami a větrem poenáhlu hnána byla blíž a blíž k baterií nepřátelské. Mužstvo na lodi očekávalo každým okamžikem poslední hodinku, neboť střely padaly čím dále tím houšť a tím blíže cíle. Velitel proto volal k druhým lodím o pomoc a Hudson blížila se mu, aby mu pomocné lano hodila a z nebezpečí vyvlékla. Asi po 20 min. podařilo se Hudsonu přiblížit se v dosah Winslow, aby jí lano mohlo býti hozeno. V tom okamžiku kdy na palubu dopadlo přiletěl však granát a prasknul zrovna mezi mužstvem, na palubě se nalézajícím; druhý poručík Bagley byl jím zasažen a s utrženým obličejem a roztříštěným trupem klesl mrtev na palubu; půl tuctu jiných kácelo

se krví zbrocení. Nový divoký vítězný jásot zazněl z hrdel nepřátel a v palbě pokračováno. Konečně se podařilo Hudsonu opět lano na palubu Winslow hoditi a tchem zbývajícím na palubě zdravým námořníkům je zachytiti a upevniti, tak že mohla z dosahu střel španělských k ostrovu Pedras

takových sborů na jihu již započalo. Sborny tyto určeny jsou ovšem pouze pro službu na Kubě, kdež by nemoc ta mužstvo neaklimatizované ohrožovati mohla.

O síle povstalců tvrdí se, že kol 40,000 mužů stojí ve zbrani, aneb pohotově zbraně se chopiti, když jim tato dodána bude. Takových jímž zbraň se nedostává, počítá se neméně 15,000. Sborny povstalecké ovšem nejsou soustředěny, nýbrž na malé čety rozděleny po celém ostrově, neboť vláda povstalecká neuznává za dobré soustředění veškerých svých sil a vystavení se možnému zničení neb ochromení v jedné bitvě vojskem španělským. Pod velením velitele povstaleckého Gomeza nalézá se 3000 mužů v kraji Santa Clara. V provincii Santiago de Cuba velí gen. Garcia, kterýž má několik sborů povstaleckých pod svým velením, čítajících celkem 15,000 mužů. Mezi Gomezem a Garciou jest značná vzdálenost a nepřekonatelné obtíže spolupůsobení pro nedostatek spojovacích prostředků.

Kde je loďstvo španělské? Kdežto všeobecně mělo se za

zá se jistý počet válečného loďstva a torpédových lodic v okolí Cadizu. Každá ze zpráv těchto udává tentýž počet lodí, křižácků i torpédových, ač ne jména a to považuje se za potvrzení, že španělské loďstvo skutečně tam se nalézá. Dle jiných pověstí opět má veškeré loďstvo posláno býti středozemním mořem a suezským kanálem k Filipínám, aby zálivu manilského znovu se zmocnilo. Přes to však znalci připouští, že jest možným, že španělské soustředí loďstvo ve svých přístavech z různých příčin a že neodváží se k vyslání téhož proti loďstvu americkému přes oceán atlantický, jelikož nemá na této straně přístavu místa, kde by mohlo uhlím se zásobiti a když by cestou své zásoby uhlí vyčerpalo, bylo by pak lehkým, vyčnivalo by příliš z vody a poskytovalo příliš dobrý terč střelám americkým.

Dle nejnovější pověsti, jejíž pravdivost prý připusil i ministr španělský Bermejo, má se loďstvo španělské z Kapverd nalézati na ostrovu Martinique, a sice v přístavu Fort de France, kam ve ve čtvrtek dorazilo. Martinique je malý ostrov skoro 500 mil jiho-

vyjádření zpět a když tento odešel, pokáral jej a hrozil mu vyloučením zesněmovny, i prohlásil, že kdokoliv by nyní rozněsával nesvár mezi Španěly, když národ utká jest v zápasu mezinárodním, nehodným jest názvu Španěla. Salmeron se ohražoval, že jest dobrým Španělem, však monarchisté pozvedli křik: "Ne, ne, ven s ním!" Ve středu odpovídal předseda ministerstva na útok Salmeronův dne předešlého a vytýkal mu, že za republikánské vlády pod jeho (Salmeronovou) správou, panovalo v zemi bezvládní, tak že bylo Španělsko posměchem celému světu. Hájil politiku nynější vlády a dovozoval, že činila vše možné, aby vyhnula se válce, však Yankové že provozovali špinavou hru. Vybízeli ku vlastenecké svornosti a končil ujišťováním, že vláda bude úsilovně válčiti.

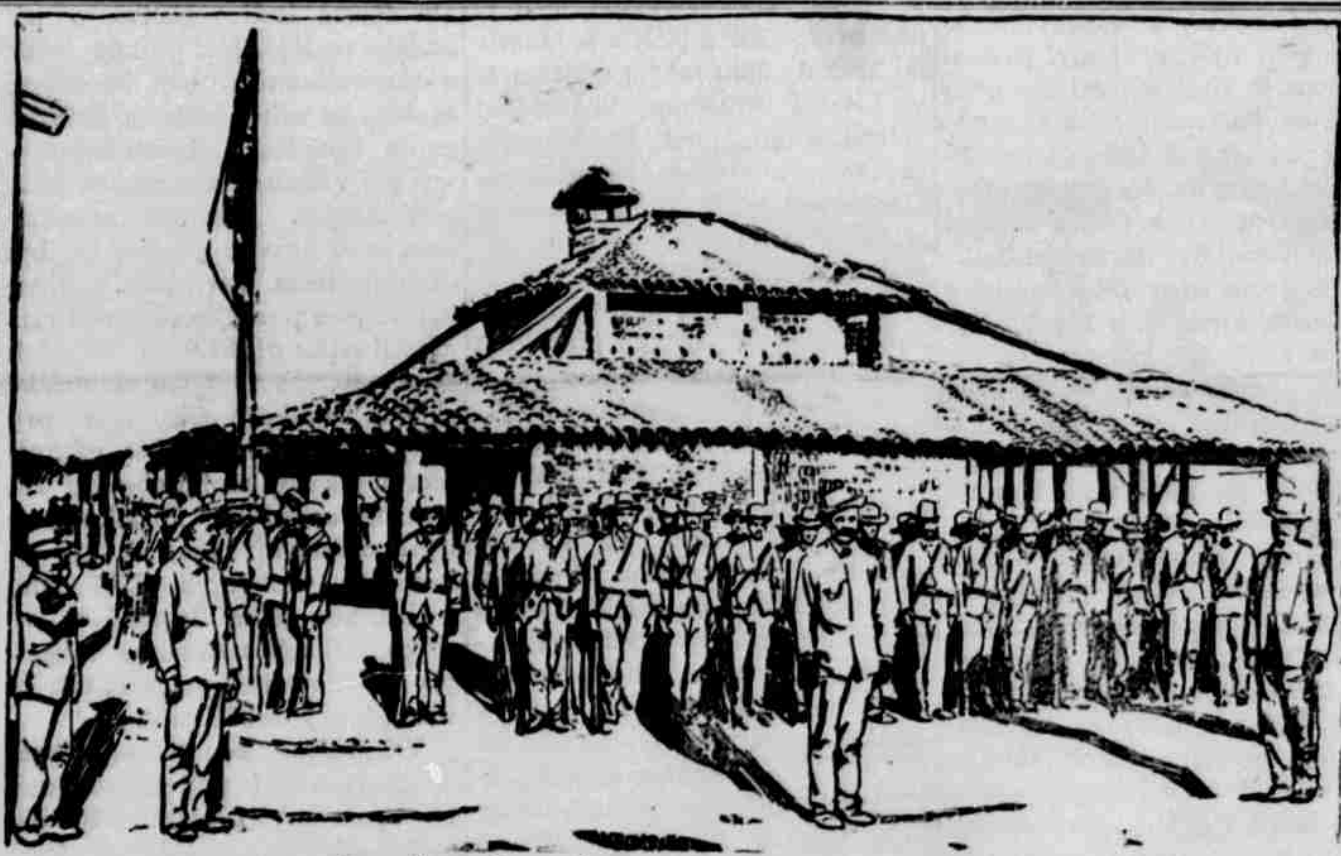
Nejnovejší sděluje se z Madridu, že panuje pověst o ministerské krizi a sice část ministerstva prý odstoupila, totiž Moret, ministr koloniální, Gullon, ministr zahraniční, Bermejo, ministr námořnictva a Xiquena, ministr veřejných prací. Naléhání Sagasty, aby setrvali aspoň než promrskán bude sněmem rozpočet na válku, bylo marným.

Pro Filipíny.

Nejnovejší zpráva z Filipin datována je v Hong Kongu dne 12. a ní sděluje Dewey sekr. námořnictva, že děla z potopených lodí španělských a zásoby z arsenálu překládá na transportní lodě naše. Přímá blokáda se udržuje. Mezi lodě zničené má připočtena býti též ještě loď Argos.

Dle jiné zprávy soukromé dělové lodice Concord potopila španělskou loď válečnou Iloilo, po dvouhodiném zápasu, aniž by Concord jakékoliv škody aneb ztráty utrpěla. Křižák Boston hledá mezi souostrovím, jestli by se tam někde ještě nějaké lodě nepřátelské nezdržovaly a má nařizení všechny zničiti.

Pro Deweyho zatím zde se zimním chvatem chystají se zásoby i hotovost válečná na ostrov Filipinské. Křižák Charleston se připravuje nejdříve k vyplutí ze San Francisco a jest velice pravděpodobným, že dnes vyjede k svému určení. Vyrozumívá se, že poveze neméně než 150 tun stěliwa a mimo svého mužstva, čítajícího 300 námořníků, poveze as 200 mužů posádky. Charleston jest obrněný křižák 3370 tun prostory a 7666 koňských sil. Se svým těžkým nákladem stěliwa a uhlí nebude moci jeti příliš rychle, tak že cesta do Manilly bude mu trvati ne méně než dva týdny. V zápětí za nim vypraven bude parník City of Pekin, kterýž, jak známo, jest loď obchodní, však rychleji plující, tak že nepochybně Charleston dohoní aneb předhóní. Zásoby válečné i vojsko soustředěno jest kvapně v San Francisco. Mimo pravidelného vojska, jež posádkou na pobřeží pacifickém se nalézalo, vyslány budou na Filipíny následující sbory dobrovolnické: Prapor pěchoty z Wyomingu, pluk pěchoty z Colorado, pluk pěchoty z Kansasu, pluk pěchoty z Montany, pluk pěchoty z Nebrasky, dvě lehké baterie a setnina jízdy z Utah, dva prapory pěchoty ze severní Dakoty a dva prapory pěchoty z Idaho.

ŠPANĚLSKÁ POSÁDKA PŘI PEVNOSTI MORO.

odvečena býti. Tři z raněných krátce na to zemřeli a mrtvoly všech i ranění dopraveni do Key West.

Osud Winslowa a jeho mužstva roznitil velitele Wilmingtonu a zaměřiv blízko k městu Cardenas, počal chrliti spoustu střel, nejen na pevnost, nýbrž i město, kteréž v brzku nalézalo se v plamenech. Winslow byla poškozena značně a též Hudson nese známky tuhého boje.

Výprava na Kubu.

Výprava na Kubu započala. Jak minule jsme sdělili, připravena byla loď Gussie k vyplutí, vezouc zásoby a potřeby válečné pro armádu povstaleckou a také skutečně v úterý směrem tím vyplula. Zároveň zjednáno bylo celkem 30 jiných lodí, jež kvapem připravují se k dopravě zásob válečných i vojska. Výpravy tyto dějí se z Tampa, Fla. Velitelem vojska amerického na Kubě ustanoven jest gen. Miles a jeho odjezd se v každou chvíli očekává. Z toho lze souditi se vši bezpečností, že docíleno bylo již úplné dorozumění s četami povstaleckými a že tyto budou spolupůsobiti s vojskem americkým v úplné shodě. Kongres zároveň povolil zřízení sborů dobrovolnických z osob, kteréž již žlutou zimnici přestáli a nemají se též co obávati a zřizování

to, že loďstvo španělské, jež kotvilo na Kapverdách, špelo ku pomoci ohroženým držávám španělským v Záp. Indii, nebylo až do min. středy o něm ani slychu ani vidu. V ten den překvapil londýnský časopis Globe svět zprávou, že loďstvo to nalézá se ve španělském přístavu Cadizu, kdež bylo již dříve soustředěno ostatní loďstvo válečné a chystá prý se k vyplutí všechno pohromadě. Zpráva této nepřidává se úplně víra a zpravodaj londýnskýho Mail z Madridu ujišťuje, že ministr námořnictva popírá, že by tomu bylo tak a tvrdí prý, že loďstvo jest tam, kde býti má.

V Berlíně se však tomu věřilo, že španělské loďstvo jest v Cadizu shromážděno a spůsobilo to velké překvapení, jelikož se mělo za to, že utká se v boj s americkým loďstvem pod Sampsonem blíž Porto Rico. Časopisectvo kárá a odsuzuje španělsko proto, že ponechalo své západoindické državy bez jediného odporu. Soudí se, že navrácení se loďstva bade mít v zápětí povstání lidu, kterýmž zpečetěn bude osud nynější dynastie a nastoupení Dona Carllose na trůn španělský považuje se za jisté. Londýnská Chronicle praví, že tři různé depeše došly z Cadizu ze tří různých pramenů a všechny shodují se v tom, že nalé-

výhodně od Porto Rico a jestli pověst tato je pravdivou, nepochybně dojde v brzku k srážce mezi naším loďstvem jež jest nyní u San Juan na Porto Rico a tímto španělským.

Jedna z lodí španělských a sice snad obávaný ničitel torpéd Destructor, zničen byl výbuchem kotelů svých blíž Gibraltaru. Aspoň anglickým časopisům byla telegrafována zpráva, že parník anglický do Gibraltaru přijetý byl svědkem toho, kterak torpédová lodice, střežící úžiny, náhle výbuchem roztříštila se potopila.

Zprávy ze Španělska líčí poměry tam co velice nentěšené. Následkem bídy, nouze a hladu panuje v zemi jítření a nespokojenost a propukají nepokoje. K tomu druží se agitace republikánů ze strany jedné a Karlistů ze strany druhé. Don Carlos prý sestavil ministerstvo pro svou budoucí vládu a Weyler, fezník kubánský, bude velitelem armády. Ve sněmu poslanec Salmeron minulý úterek učinil zmínku o pověstech, jež kolují, že královna regentka hodlá odstoupiti a prohlásil, že republikáné jsou pohotově ujmouti se vlády. Poznánka jeho spůsobila propuknutí velké bouře ve sněmovně, kterouž nebylo lze po deset minut upokojit. Předseda naléhal na Salmerona, aby vzal své